

(อม.๒๙)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๑/๒๕๕๑

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑๐/๒๕๕๒

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๖ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๒

ระหว่าง

คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) โจทก์
โดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
ผู้เข้าเป็นคู่ความแทน

พันตำรวจโท ทักษิณ หรือ นายทักษิณ ชินวัตร ที่ ๑ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ ที่ ๒
นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ ที่ ๓ นายจาตุรนต์ ฉายแสง ที่ ๔
นายกร ทักษะรังสี ที่ ๕ ศาสตราจารย์ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ ที่ ๖
นายวิษณุ เครืองาม ที่ ๗ พลเอก ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา ที่ ๘
ร้อยเอก สุชาติ เขาว์วิศิษฐ ที่ ๙ นายวราเทพ รัตนากร ที่ ๑๐
นายสนธยา คุณปลื้ม ที่ ๑๑ นายอนุรักษ์ จูรีมาศ ที่ ๑๒
นายสรอรรถ กลิ่นประทุม ที่ ๑๓ นายเนวิน ชิดชอบ ที่ ๑๔
นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ ที่ ๑๕ นายพิเชษฐ สถิตชวาล ที่ ๑๖
นายนิกร จำนง ที่ ๑๗ นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ ที่ ๑๘

นายสุรพงษ์ สืบวงศ์ลี ที่ ๑๙ นายพรหมินทร์ เลิศสุริย์เดช ที่ ๒๐
 นายอดิศักดิ์ โพธารามิก ที่ ๒๑ นายวัฒนา เมืองสุข ที่ ๒๒
 นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ที่ ๒๓ นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา ที่ ๒๔
 นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ ที่ ๒๕ นางอุไรวรรณ เทียนทอง ที่ ๒๖
 นายพินิจ จารุสมบัติ ที่ ๒๗ นางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ ที่ ๒๘
 พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก ที่ ๒๙ นายสมศักดิ์ เทพสุทิน ที่ ๓๐
 นายสมใจนึก เองตระกูล ที่ ๓๑ นายศุภรัตน์ วัฒนกุล ที่ ๓๒
 นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช ที่ ๓๓ นายชัยฤกษ์ ดิษฐอำนาจ ที่ ๓๔
 นางสาวสุธีพร ดวงโต ที่ ๓๕ นางอรอนงค์ มณีกาญจน์ ที่ ๓๖
 นายพรชัย นุชสุวรรณ ที่ ๓๗ นายวุฒิพันธุ์ วิชัยรัตน์ ที่ ๓๘
 นางสตรี ประทีปะเสน ที่ ๓๙ นายบัณฑิต สุภักดิ์ ที่ ๔๐
 นายณัฐวัช อินทุติ ที่ ๔๑ นายชัยวัฒน์ พสกภักดี ที่ ๔๒
 พลตำรวจตรี สุรสิทธิ์ สังขพงศ์ ที่ ๔๓ นายกำธร ตติยทวี ที่ ๔๔
 พลตำรวจเอก สมบัติ อมรวีวัฒน์ ที่ ๔๕ นายอำนวยการศักดิ์ ทูลศิริ ที่ ๔๖
 พลตำรวจโท อิศระพันธ์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ที่ ๔๗

จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงาน
 ในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ

โจทก์ฟ้องและแก้ไขฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๙
 เวลากลางวัน จำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๔๗ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
 ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒
 เป็นเจ้าพนักงานและพนักงานตามกฎหมาย ร่วมกันกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายบทหลายกรรมต่างกัน
 กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน จำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ ที่ ๔๑
 และที่ ๔๒ ซึ่งเป็นกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย
 และเป็นพนักงานตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒

ร่วมกันมีมติในการประชุมคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลตามหน้าที่ ตามโครงการให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลดำเนินการในหลักการ ๓ ประการ คือ (๑) ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) (๒) ให้นำรายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามโครงการแล้วคืนสู่สังคม และ (๓) ให้ยกเว้นและลดหย่อนภาษี ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และภาษีตามประมวลรัษฎากร การร่วมกันประชุมและมีมติของจำเลยดังกล่าวต้องการให้มติทั้งสามประการนั้นเกิดผลเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้ดำเนินการ หลังจากนั้นจำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ ที่ ๔๑ และที่ ๔๒ เสนอมติดังกล่าวต่อกระทรวงการคลังเพื่อนำเสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ ต่อมาวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖ จำเลยที่ ๑ ได้นำเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีโดยจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๐ ในฐานะข้าราชการการเมือง และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และได้ร่วมกันมีมติอนุมัติโครงการตามที่กระทรวงการคลังเสนอตามมติของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล เพื่อให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) นั้น เป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๕ และ ๙ เพราะไม่อยู่ในวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ในส่วนของจำเลยที่ร่วมประชุมในฐานะคณะรัฐมนตรีและมีมติอนุมัติให้ดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) เป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่ฝ่าฝืนกฎหมาย ทำให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เพื่อแสวงหาประโยชน์ในการดำเนินงานที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น จึงมีเจตนาทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑) อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ โดยมีเจตนาทุจริต จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๐ ซึ่งร่วมกันมีมติคณะรัฐมนตรี และจำเลยที่เป็นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ส่วนจำเลยที่เป็นพนักงานมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓ และมาตรา ๑๑ การที่จำเลยซึ่งเป็นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลเสนอโครงการผ่านความเห็นชอบของกระทรวงการคลังและเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี จนคณะรัฐมนตรีมีมติถือว่าเป็นผู้ก่อให้เกิดคณะรัฐมนตรีมีมติ และในขณะเดียวกันก็มีเจตนา ร่วมกับคณะรัฐมนตรีที่จะให้มีการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ดังนั้น คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล และคณะรัฐมนตรีที่มีมติเรื่องดังกล่าว ต่างเป็นทั้งตัวการร่วมกันและเป็นผู้ใช้ให้อีกฝ่ายกระทำความผิด

ดังนั้น คณะรัฐมนตรีที่ร่วมประชุมในวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖ คือ จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๐ และคณะกรรมการ สลากกินแบ่งรัฐบาลที่ร่วมประชุมเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๖ จึงเป็นทั้งตัวการ ผู้ใช้ และผู้สนับสนุน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๘๔ และ ๘๖

การที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๐ และจำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๖ (ที่ถูก ที่ ๓๗) ที่ ๔๑ และที่ ๔๒ ร่วมกันมีมติเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ มาตรา ๔ และ ๑๓ และฝ่าฝืนพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๒๓ และ ๒๗ เนื่องจากให้นำเงินที่ได้จากหน่วยงานของรัฐ หลังจากหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่งจะต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน แต่คณะรัฐมนตรีกลับมีมติให้นำเงินของรัฐออกไปใช้โดยไม่มีสิทธิ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่ก่อให้เกิด ความเสียหายแก่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในการแสวงหาประโยชน์ที่ไม่ควรได้ โดยชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการทุจริต เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และมติดังกล่าวก่อให้เกิดเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินใด จ่ายทรัพย์สินไปโดยไม่ถูกต้อง ตามกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการเบียดบัง ยักยอกทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือของผู้อื่นโดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗, ๑๕๓ และ ๑๕๗ และก่อให้เกิดเจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่จ่ายทรัพย์สิน จ่ายทรัพย์สินนั้นเกินกว่าที่ควรจ่ายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔, ๘, ๙, ๑๐ และ ๑๑ จึงถือว่า จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๐ ซึ่งร่วมกันมีมติคณะรัฐมนตรี เป็นผู้ใช้ให้เจ้าพนักงานและพนักงาน กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗, ๑๕๓ และ ๑๕๗ และเป็นผู้ใช้ให้พนักงาน ในองค์การของรัฐกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓, ๔, ๘, ๙, ๑๐ และ ๑๑ สำหรับจำเลยที่ ๑ ในฐานะนายกรัฐมนตรี และจำเลยที่ ๙ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และจำเลยที่ ๑๐ ในฐานะรัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงการคลัง ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้น มีอำนาจหน้าที่บริหาร ราชการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๐๔ ที่จะต้องดูแล สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล การที่จำเลยทั้งสามเข้าไปร่วมมีมติให้นำรายได้ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ไปจ่ายคืนสู่สังคม อันเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๒๓ และ ๒๗ เพราะเป็นการเข้าไปมีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

เนื่องด้วยกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๒ อีกบทหนึ่ง และในส่วนของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานและพนักงานที่มีหน้าที่จัดการ หรือดูแลกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลที่มีมติให้เสนอโครงการ และต่อมามีมติให้ดำเนินการ จ่ายเงินตามมติคณะรัฐมนตรี อันเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๒๓ และ ๒๗ นั้น ส่วนที่เป็นเจ้าพนักงานเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๒ ส่วนที่เป็นพนักงานเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓, ๔, ๘, ๙, ๑๐ และ ๑๑ และเป็นผู้ใช้ให้พนักงาน ซึ่งมีหน้าที่จ่ายทรัพย์สิน จ่ายทรัพย์สินนั้นเกินกว่าที่ควรจ่าย เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ตามมาตรา ๔ และ ๑๐ ดังนั้น การที่มีมติในส่วนของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๒ (ที่ถูก ที่ ๓๑) ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ และที่ ๓๗ เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๘๔, ๘๖, ๑๔๗, ๑๕๒, ๑๕๓, ๑๕๗ และพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๐ ส่วนจำเลยที่ ๔๑ และที่ ๔๒ มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓, ๔, ๘, ๙, ๑๐ และ ๑๑ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๘๔, ๘๖, ๑๔๗, ๑๕๒, ๑๕๓ และ ๑๕๗

การที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๐ และจำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๖ (ที่ถูก ที่ ๓๗) ที่ ๔๑ และที่ ๔๒ ในฐานะคณะรัฐมนตรี และคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลร่วมกันมีมติให้ยกเว้น และลดหย่อนภาษีตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และภาษีตามประมวลรัษฎากรนั้น เป็นการขัดต่อพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๕ จตุทศ (๒) และฝ่าฝืนกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความ ในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ หลังจากมีมติคณะรัฐมนตรีแล้ว เมื่อสำนักงาน สลากกินแบ่งรัฐบาลดำเนินการตามโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บและหักภาษี ณ ที่จ่ายนั้น ก็ได้ดำเนินการโดยถือว่าโครงการดังกล่าวได้รับยกเว้นและลดหย่อนภาษีตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติ ทั้งที่โครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ไม่ใช่การออกสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือสลากการกุศลลงวดพิเศษ แต่เป็นการออกสลากกินรวบ มติของคณะรัฐมนตรีจึงเป็นการก่อให้เกิด

การละเว้นไม่เรียกเก็บภาษีอากรของเจ้าพนักงาน หรือเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่เรียกเก็บหรือตรวจสอบภาษีอากร ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๔ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ในส่วนของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลที่มีมติเสนอให้ลดหย่อนและยกเว้นภาษี คือจำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ ที่ ๔๑ และที่ ๔๒ จึงเป็นผู้ใช้ ผู้ให้การช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวก ในการเสนอความเห็น จนกระทั่งคณะรัฐมนตรีมีมติตามความเห็นดังกล่าว จึงเป็นการให้ความช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกก่อนการกระทำความผิด ด้วยการละเว้นไม่เก็บภาษีอากรตามที่กฎหมายกำหนด ถือเป็นผู้ใช้ร่วมกับคณะรัฐมนตรีให้มีการกระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๔ และเป็นผู้สนับสนุนให้เจ้าพนักงานกระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๔ การกระทำ ของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๑ และที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๘๔, ๘๖, ๑๕๔ และ ๑๕๗ และเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของ พนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๑ ส่วนการกระทำของจำเลยที่ ๔๑ และที่ ๔๒ เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๘๔, ๘๖ และมาตรา ๑๕๔ และพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓, ๔, ๘, ๙, ๑๐ และ ๑๑ โดยมีเจตนาที่จะให้เกิดผลเป็นสามประการต่างกันตามประเด็นที่มีมติ จึงถือเป็นการกระทำความผิดต่างกรรมกัน

ต่อมาเมื่อระหว่างวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๙ จำเลยที่ ๓๑ ถึงที่ ๔๗ ซึ่งทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ได้เข้าร่วมประชุม หลายครั้งอนุมัติเงินรายได้ต่างจำนวนกันจากโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) คืนสู่สังคม ในปี ๒๕๔๗ ปี ๒๕๔๘ และปี ๒๕๔๙ ทำให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ได้รับความเสียหาย คือ เงินที่ได้อนุมัตินำไปจ่ายคืนสู่สังคม ๑๓,๖๗๙,๕๙๖,๘๐๒.๗๙ บาท จ่ายให้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๒,๓๔๗,๙๐๘,๔๓๓.๑๕ บาท รวมเป็นเงิน ๑๖,๐๒๗,๕๐๕,๒๓๕.๙๔ บาท ระหว่างการไต่สวนคดีนี้หน่วยงานที่ได้รับเงินไปแล้วได้คืนเงินให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจำนวน ๑,๑๖๕,๒๕๐,๓๗๐ บาท คงเหลือส่วนที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเสียหายจำนวน ๑๔,๘๖๒,๒๕๔,๘๖๕.๕๙ บาท ซึ่งการนำเงินออกไปจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้นเป็นคนละส่วนกับการที่จำเลยทั้งสี่สืบเจต

ดำเนินการให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลและกระทรวงการคลังเสียหายเนื่องจากการขาดภาษีอากรที่เจ้าหน้าที่มิได้หักภาษี ณ ที่จ่ายจากส่วนลดจากการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (ห่วยบนดิน) ดังกล่าว และภาษีมูลค่าเพิ่มจากยอดจำหน่ายสลากตามราคา รวมเป็นจำนวนเงิน ๘,๙๗๐,๗๔๐,๙๑๐.๒๒ บาท ทั้งยังทำให้กระทรวงมหาดไทยเสียหายในส่วนของภาษีตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ซึ่งจะต้องชำระตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ข้อ ๑๒ (๓ ก) ที่หักไว้ไม่ครบถ้วน โดยต้องชำระร้อยละ ๑๐ ของราคาสลาก แต่หักไว้เพียงร้อยละ ๐.๕ รวมเป็นเงินค่าเสียหาย ๑๒,๗๙๒,๑๕๒,๕๘๑.๕๐ บาท และค่าเสียหายของกรุงเทพมหานคร ในฐานะที่เป็นราชการส่วนท้องถิ่นขาดรายได้ภาษีท้องถิ่นไป ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ข้อ ๑๒ (๓) วรรคสอง ในอัตราร้อยละ ๒.๕ แห่งยอดที่จะต้องเสียภาษี เป็นจำนวนเงิน ๓๓๖,๖๓๕,๕๙๔.๒๕ บาท รวมเป็นค่าเสียหายของรัฐทั้งสิ้น ๓๖,๙๖๐,๗๗๓,๙๕๐.๙๑ บาท จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๐ ซึ่งเป็นคณะรัฐมนตรีที่มีมติให้ดำเนินการนั้น และจำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ ที่ ๔๑ และที่ ๔๒ ที่เข้าประชุมดังกล่าวต่างเป็นตัวการร่วมกัน และเป็นทั้งผู้ใช้ ผู้สนับสนุน จึงต้องรับผิดชอบในความเสียหายดังกล่าวเต็มจำนวน ส่วนจำเลยอื่นที่เป็นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมมีมติในการอนุมัติโครงการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้น ต้องรับผิดชอบในความเสียหายในส่วนที่ตนเข้าประชุมและอนุมัติให้นำเงินรายได้ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจ่ายคืนสู่สังคมตามจำนวนที่แต่ละคนได้อนุมัติไป และในการประชุมของจำเลยที่เป็นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อให้มีการจ่ายเงินคืนสู่สังคมดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทั้งเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และเป็นการใช้ให้เจ้าพนักงานหรือพนักงานซึ่งมีหน้าที่จ่ายทรัพย์สินนั้นเกินกว่าที่ควรจ่ายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๘๔, ๘๖, ๑๔๗, ๑๕๓, ๑๕๔ และ ๑๕๗ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓, ๔, ๘, ๙, ๑๐ และ ๑๑ เหตุเกิดที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ถนนราชดำเนินกลาง แขวงตลาดยอด เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร และสำนักนายกรัฐมนตรี แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เกี่ยวพันกัน จำเลยที่ ๑ เป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยที่ ๑ ในคดีหมายเลขดำที่ อม. ๑/๒๕๕๐ ของศาลนี้ ขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสี่สืบเจ็ดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๘๔, ๘๖, ๙๐, ๙๑, ๑๔๗, ๑๕๒, ๑๕๓, ๑๕๔ และ ๑๕๗

และพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓, ๔, ๘, ๙, ๑๐ และ ๑๑ และขอให้จำเลยทั้งสองสืบเจตรวมกันหรือแทนกันคืนหรือใช้เงินตามจำนวนที่จำเลยทั้งสองสืบเจตมิมติดอนุมัติให้จ่ายไปจากเงินของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล อันถือว่าเป็นเจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์ รวมจำนวน ๑๔,๘๖๒,๒๕๔,๘๖๕.๙๔ บาท และนับโทษจำเลยที่ ๑ ต่อจากโทษของจำเลยที่ ๑ ในคดีหมายเลขดำที่ อม. ๑/๒๕๕๐ ของศาลนี้

ระหว่างพิจารณา คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ยื่นคำร้องขอเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ ศาลอนุญาต

ศาลส่งหมายเรียกและส่งสำเนาคำฟ้องให้จำเลยที่ ๑ ทราบโดยชอบแล้ว แต่จำเลยที่ ๑ ไม่มาศาล จึงออกหมายจับจำเลยที่ ๑ แต่ไม่สามารถติดตามจับจำเลยที่ ๑ ได้ภายในกำหนด จึงจำหน่ายคดีเฉพาะจำเลยที่ ๑ ออกจากสารบบความชั่วคราว ต่อมาเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ บังคับใช้ มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งและวรรคสองให้ศาลพิจารณาคดีโดยไม่จำเป็นต้องกระทำต่อหน้าจำเลยที่ ๑ ได้ โจทก์ยื่นคำร้องขอให้ยกคดีสำหรับจำเลยที่ ๑ ขึ้นพิจารณาใหม่ ศาลอนุญาต

จำเลยที่ ๑ ไม่มาศาลในวันนัดพิจารณาครั้งแรก ถือว่าจำเลยที่ ๑ ให้การปฏิเสธ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๓ วรรคสาม

พิเคราะห์ทางไต่สวน ประกอบรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) และคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในคดีนี้ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า จำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี วาระที่ ๑ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ จำเลยที่ ๑ มีนโยบายที่จะปราบปรามหวยใต้ดิน จึงมีการเร่งรัดให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ได้มีการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๕ เรื่อง การศึกษาแนวทางการดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ครั้งแรก และคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการประชุมเรื่องดังกล่าวตลอดมา สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงได้จัดให้มีการทำวิจัยสัมมนา เสียงส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะนำหวยใต้ดิน มาดำเนินการให้ถูกกฎหมาย ช่วงต้นปี ๒๕๕๖ รัฐบาลมีนโยบายปราบปรามผู้มีอิทธิพลและเจ้ามือหวยใต้ดิน

ให้หมดไปอย่างจริงจัง วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๖ ในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๔๖ คณะกรรมการ สลากกินแบ่งรัฐบาล ประกอบด้วยจำเลยที่ ๓๑, ๓๓, ๓๕, ๓๗, ๔๑ และ ๔๒ ได้ร่วมกันมีมติ ดังต่อไปนี้ คือ ๑. อนุมัติให้ดำเนินโครงการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ชั่วคราว โดยผ่านการสื่อสารแห่งประเทศไทยเพื่อนำรายได้ไปใช้เพื่อการศึกษาและสาธารณประโยชน์ โดยเริ่มจำหน่ายด้วยระบบพิมพ์สลากใบตั้งแต่วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเมื่อสำนักงานจัดหาระบบจำหน่ายสลากด้วยเครื่องจำหน่ายสลากอิเล็กทรอนิกส์ได้แล้วก็หยุด และให้ผู้แทนจำหน่ายเข้าสู่ระบบต่อไป ๒. เห็นชอบกับการจัดสรรรายได้การจำหน่ายครั้งนี้ ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานไม่เกินร้อยละ ๒๐ โดยแบ่งเป็นร้อยละ ๐.๕ เป็นภาษีการพนัน ร้อยละ ๔.๕ เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสำนักงาน ร้อยละ ๑๕ เป็นส่วนลดของผู้แทนจำหน่าย โดยแบ่งเป็นร้อยละ ๑๒ ให้ผู้แทนจำหน่าย ร้อยละ ๑ ให้การสื่อสารแห่งประเทศไทยเป็นค่าตอบแทน ร้อยละ ๒ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นค่าตอบแทน ส่วนที่เหลือจากค่าใช้จ่ายในการบริหาร จะนำสมทบเข้ากองทุนเงินรางวัลเพื่อนำไปใช้สำหรับจ่ายเงินรางวัล และรางวัลพิเศษ ๓. ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไปประสานกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และจำนวนผู้แทนจำหน่าย และผู้เดินจำหน่ายในแต่ละพื้นที่เพื่อขึ้นทะเบียนและควบคุมต่อไป ๔. อนุมัติให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไปดำเนินการจัดทำข้อตกลงขอเบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคารออมสิน ในวงเงิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นเงินสำรองรับการจ่ายเงินรางวัลสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว กรณีถูกเงินรางวัลเกินกว่าที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจัดสรรไว้ และให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลศึกษาและกำหนดแนวทางป้องกันความเสี่ยงในการจ่ายเงินรางวัลด้วย และในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๖ คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ได้มีมติให้จ่ายเงินรางวัลสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว โดยไม่จำกัดจำนวนยอดจำหน่ายของแต่ละหมายเลข และให้ทำหนังสือขออนุญาตการออกรางวัลสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว จากกระทรวงมหาดไทย ภายหลังจากได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ฯลฯ หลังจากนั้นสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีหนังสือถึงปลัดกระทรวงการคลังให้มีหนังสือในนามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี ต่อมาจำเลยที่ ๙ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เสนอโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เพื่อนำรายได้คืนสู่สังคมโดยอ้างถึงนโยบายรัฐบาลที่จัดให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างจริงจัง

ในด้านการปราบปรามผู้มีอิทธิพลซึ่งกระทำผิดกฎหมาย และในหนังสือดังกล่าวได้เสนอโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เพื่อนำรายได้คืนสู่สังคมเสนอมาด้วย โดยหลักการของโครงการดังกล่าวมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการ คือ

๑. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว โดยจำหน่ายตามความต้องการของผู้ซื้อเพื่อนำรายได้คืนสู่สังคม

๒. ราคาสลาก

ระยะที่ ๑ ระยะจำหน่ายสลากด้วยใบ จะมีราคาฉบับละ ๒๐ บาท ๕๐ บาท และ ๑๐๐ บาท

ระยะที่ ๒ ระยะจำหน่ายด้วยเครื่องจำหน่ายสลากอิเล็กทรอนิกส์ ราคาจำหน่ายหน่วยละ

๑๐ บาท

๓. ผลการออกรางวัลจะใช้ผลการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลในแต่ละงวดหรือผลการออกรางวัลที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนด

๔. รูปแบบรางวัลและเงินรางวัล

สลากที่จำหน่ายมี ๕ ประเภท มีจำนวนรางวัลและเงินรางวัล ดังนี้

(๑) สลากเลขท้าย ๓ ตัว รางวัลที่ ๑ แบบตรงเลขตรงหลัก (สลาก ๓ ตัวตรง) มี ๑ รางวัล รางวัลละ ๕,๐๕๐.๕๐ บาท เมื่อหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย คงเหลือเงินรางวัล ๕,๐๐๐ บาท ต่อราคาสลาก ๑๐ บาท

(๒) สลากเลขท้าย ๓ ตัว รางวัลที่ ๑ แบบเลขไม่ตรงหลัก (สลาก ๓ ตัวโติด) มี ๖ รางวัล รางวัลละ ๑,๐๑๐.๑๐ บาท เมื่อหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย คงเหลือเงินรางวัล ๑,๐๐๐ บาท ต่อราคาสลาก ๑๐ บาท

(๓) สลากเลขท้าย ๓ ตัว รางวัลเลขท้าย ๓ ตัว (สลาก ๓ ตัวล่าง) มี ๔ รางวัล รางวัลละ ๑,๒๖๒.๖๒ บาท เมื่อหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย คงเหลือเงินรางวัล ๑,๒๕๐ บาทต่อราคาสลาก ๑๐ บาท

(๔) สลากเลขท้าย ๒ ตัว รางวัลที่ ๑ (สลาก ๒ ตัวบน) มี ๑ รางวัล รางวัลละ ๖๕๖.๕๖ บาท เมื่อหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย คงเหลือเงินรางวัล ๖๕๐ บาทต่อราคาสลาก ๑๐ บาท

(๕) สลากเลขท้าย ๒ ตัว แบบเลขตรงหลัก (สลาก ๒ ตัวล่าง) มี ๑ รางวัล รางวัลละ ๖๕๖.๕๖ บาท เมื่อหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย คงเหลือเงินรางวัล ๖๕๐ บาทต่อราคาสลาก ๑๐ บาท

ทั้งนี้ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอาจกำหนดรางวัลพิเศษนอกเหนือจากเงินรางวัลสลากที่กำหนดข้างต้นและปรับเปลี่ยนเงินรางวัลได้ตามความเหมาะสม สำหรับการจำหน่ายในระยะที่ ๑ ซึ่งจำหน่ายด้วยสลากใบจะมี ๔ ประเภท ได้แก่ สลาก ๓ ตัวตรง สลาก ๓ ตัวโด้ต สลาก ๒ ตัวบน และสลาก ๒ ตัวล่าง

๕. การจัดสรรรายได้จากการจำหน่ายให้จัดสรร ดังนี้

๕.๑ ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานไม่เกินร้อยละ ๒๐ โดยแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ร้อยละ ๔.๕ เป็นค่าใช้จ่ายด้านการจำหน่ายรวมค่าตอบแทนผู้ที่เกี่ยวข้องไม่เกินร้อยละ ๑๕ เป็นภาษีการพนันร้อยละ ๐.๕ โดยปรับเปลี่ยนสัดส่วนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังกล่าวเพื่อความเหมาะสมได้

๕.๒ ส่วนที่เหลือจากค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจะนำมาสมทบเข้ากองทุนเงินรางวัลเพื่อนำไปใช้สำหรับจ่ายเงินรางวัลสลาก และภายหลังจากหักค่าบริหารกองทุนและการประกันความเสี่ยงในการจ่ายเงินรางวัลแล้ว หากกองทุนมีเงินส่วนเกินเหลือเหมาะสมเพียงพอ ในแต่ละช่วงเวลาจะจัดสรรรายได้ส่วนเกินดังกล่าวคืนสู่สังคมเพื่อสนับสนุนการศึกษา การแพทย์ ศาสนา สังคม และสาธารณประโยชน์อื่น ๆ ต่อไป

สำหรับการกำหนดรายละเอียดรางวัลพิเศษ รวมทั้งการกำหนดส่วนลดและค่าตอบแทนให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล

๕.๓ คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ออกระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนอนุมัติ และควบคุมการบริหารกองทุนเงินรางวัลโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

๕.๔ เงินที่จัดสรรไว้เพื่อจ่ายเป็นเงินรางวัลถ้าผู้มีสิทธิเรียกร้องเงินรางวัลไม่มาขอรับภายในกำหนด ให้นำรวมเป็นรายได้ของกองทุนเงินรางวัล

๖. การลดหย่อนและการยกเว้นภาษีการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เพื่อหารายได้สนับสนุนด้านการศึกษา การแพทย์ ศาสนา สังคมและสาธารณประโยชน์อื่น ๆ ได้รับการลดหย่อนและยกเว้นภาษี ดังนี้

๖.๑ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๕๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ว่า “(๔) ผู้รับใบอนุญาตการเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำรายได้ไปใช้ในกิจการสาธารณกุศล โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการรัฐมนตรี เสียภาษีในอัตราร้อยละ ๐.๕ แห่งยอดราคาสลากซึ่งมีผู้รับซื้อก่อนหักรายจ่าย”

๖.๒ ตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕ จตุทศ ให้ยกเว้นรัษฎากรดังต่อไปนี้แก่การออกสลากการกุศล ชนิดพิเศษที่คณะกรรมการรัฐมนตรีมีมติว่าเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน

(๑) ภาษีเงินได้ตามส่วน ๒ และส่วน ๓ หมวด ๓ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับเงินรางวัลซึ่งยอมให้ผู้จ่ายเงินได้หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ ๑.๐ ของรางวัล โดยไม่ขอรับเงินภาษีที่ถูกหักไว้คืน หรือไม่ขอเครดิตภาษีที่ถูกหักไว้คืนไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

(๒) ภาษีเงินได้ตามส่วน ๒ และส่วน ๓ หมวด ๓ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากรสำหรับการขายหรือส่วนลดจากการซื้อสลาก

(๓) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับการขายสลาก

ทั้งนี้ ไม่ว่าเงินได้หรือการขายนั้นจะได้รับหรือได้กระทำก่อนหรือหลังวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ จำเลยที่ ๑๐ ได้นำหนังสือของจำเลยที่ ๙ เสนอจำเลยที่ ๑ โดยไม่ได้ผ่านสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีและไม่ได้ผ่านรองนายกรัฐมนตรีที่มีหน้าที่กลั่นกรองเรื่องเข้าคณะรัฐมนตรี และจำเลยที่ ๑ นำเรื่องเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีในวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖ โดยนำเสนอเป็นวาระพิจารณาเพิ่มเติม (วาระจร) คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงการคลังเสนอในสาระสำคัญ โดยสรุปมติเป็น ๓ ประการ คือ

๑. เห็นชอบในหลักการโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน)
๒. เห็นชอบให้นำรายได้ส่วนเกินของกองทุนเงินรางวัลหลังหักค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน และการจ่ายเงินรางวัลกลับคืนสู่สังคม

๓. เห็นชอบกรณีรายได้จากการขายหรือส่วนลดจากการซื้อสลากเพื่อไปจำหน่ายของผู้แทนจำหน่าย ในระยะที่ ๒ ที่จำหน่ายด้วยเครื่องจำหน่ายสลากอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ได้รับสิทธิการยกเว้นภาษี ตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕ จตุทศ (๒)

หลังจากคณะรัฐมนตรีมีมติดังกล่าวแล้ว ได้มีการนำหนังสือของกระทรวงการคลังที่มีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีซึ่งจำเลยที่ ๑ นำเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีนั้น ไปลงรับที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๖ จากนั้น สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ จนถึงงวดที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ จึงได้ยกเลิก และต่อมาได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖ และงดการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป ซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ดำเนินการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว รวมทั้งสิ้น ๘๐ งวด โดยในการดำเนินการเกี่ยวกับรายได้ของเงินที่ได้จากโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว คณะรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนายุทธศาสตร์สำหรับแก้ไขปัญหาเด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาส โดยมีจำเลยที่ ๔ ซึ่งเป็นรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานพิจารณาแนวทางการใช้ประโยชน์จากเงินรายได้ที่ได้รับการจัดสรรจากกองทุนรางวัลของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งต่อมาได้มีการนำเงินรายได้ส่วนที่เหลือหลังจากหักค่าใช้จ่ายดำเนินการและจ่ายเงินรางวัลแล้วไปจ่ายคืนสู่สังคมตามมติของคณะกรรมการพัฒนายุทธศาสตร์และจ่ายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติรวมเป็นเงินที่จ่ายไปจากรายได้ของการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว จำนวน ๑๖,๐๒๗,๕๐๕,๒๓๕.๙๔ บาท โดยมีการนำไปใช้จ่ายในโครงการแก้ไขปัญหาเด็กเร่ร่อน เด็กพิการ เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ขององค์กรเอกชน สาธารณประโยชน์และหน่วยงานของรัฐ โครงการเขียนเรียงความสำหรับเด็กและเยาวชนเพื่อขอรับทุนการศึกษาตามนโยบายของรัฐบาล การจัดซื้อรถพยาบาลฉุกเฉินระดับสูงของกระทรวงสาธารณสุข การประกันภัยแก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โครงการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาบุตรธิดาอาสาสมัครสาธารณสุข และโครงการ ๑ อำเภอ ๑ ทุน ให้แก่กระทรวงศึกษาธิการ และจ่ายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นค่าตอบแทน ส่วนในเรื่องการยกเว้นและลดหย่อนภาษีอากรที่เกี่ยวข้องนั้น ได้ดำเนินการโดยยกเว้นและลดหย่อนภาษีตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๐ และตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ โดยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ทำหนังสือ

ด่วนที่สุด ฉบับลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ถึงกระทรวงมหาดไทยขออนุมัติออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว โดยจำหน่ายตามความต้องการของผู้ซื้อเพื่อนำรายได้คืนสู่สังคมเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ผู้มีรายได้น้อยตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป และลดหย่อนภาษีการพนันเหลือร้อยละ ๐.๕ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และกระทรวงมหาดไทยมีหนังสือด่วนที่สุด ฉบับลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๖ อนุมัติให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ได้ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป สำหรับการชำระภาษีการพนันเป็นไปตามข้อ ๑๒ (๓) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และในหนังสือของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวได้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอไปยื่นคำขอออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตประจำท้องที่ที่จะออกสลากดังกล่าวตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ (๑) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ โดยให้นำหนังสือของกระทรวงมหาดไทยไปแสดงด้วย ทำให้ภาษีอากรในส่วนของ ภาษีมูลค่าเพิ่มขาดไป ๘,๘๐๙,๑๕๕,๗๓๗.๓๘ บาท ภาษีหัก ณ ที่จ่ายของส่วนลดการจำหน่ายขาดไป ๑๖๑,๕๘๕,๐๘๕.๒๔ บาท ภาษีตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ข้อ ๑ (๔) ขาดไป ๑๒,๗๙๒,๑๕๒,๕๘๑.๕๐ บาท และภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ ข้อ ๑๒ ขาดไป ๓๓๖,๖๓๕,๕๙๔.๒๕ บาท หลังจากที่ได้มีการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หายบนดิน) ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ถึงงวดวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๙ มีรายได้จากการออกสลากดังกล่าวรวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๒๓,๓๓๙,๘๙๐,๗๓๐ บาท โดยมีการจ่ายเงินให้แก่หน่วยงานที่ขอรับเงินสนับสนุนจากโครงการสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ในปีงบประมาณ ๒๕๔๗ จำนวน ๒,๔๔๙,๘๓๑,๖๑๙ บาท ปีงบประมาณ ๒๕๔๘ จำนวน ๕,๘๒๖,๗๒๗,๐๔๕ บาท ปีงบประมาณ ๒๕๔๙ จำนวน ๕,๑๐๕,๔๒๒,๓๑๙.๗๙ บาท ซึ่งคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล เป็นผู้อนุมัติให้จ่ายเงินคืนสู่สังคมและจ่ายเงินให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ตามมติคณะกรรมการพัฒนายุทธศาสตร์ เงินรางวัลของสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว และเงินรางวัลแจ็กพ็อต ตั้งแต่วันที่

๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ถึงงวดวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๙ แยกเป็นเงินรางวัล ๖๘,๑๑๕,๙๐๖,๗๐๐ บาท เงินรางวัลแจ็กพ็อต ๑,๑๒๖,๙๒๒,๘๒๘.๒๘ บาท รวมเป็นเงินรางวัลทั้งสิ้น ๖๙,๒๔๒,๘๒๙,๕๒๘.๒๘ บาท ในการจัดสรรรายได้จากการจำหน่ายตามมติคณะรัฐมนตรีและมติคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ได้กำหนดดังนี้ ร้อยละ ๔.๕ เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ร้อยละ ๑๒ เป็นส่วนลดให้ผู้แทนจำหน่าย ร้อยละ ๓ เป็นค่าตอบแทนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ ๐.๕ เป็นค่าภาษีการพนันจ่ายให้กระทรวงมหาดไทย ส่วนที่เหลือร้อยละ ๘๐ สมทบเข้ากองทุนเงินรางวัล เพื่อนำไปใช้จ่ายสำหรับการจ่ายเงินรางวัลสลากและภายหลังจากการหักค่าบริหารกองทุนและการประกันความเสี่ยงในการจ่ายเงินรางวัลแล้ว หากกองทุนมีเงินส่วนเกินเหลือเหมาะสมเพียงพอแต่ละช่วงเวลา จะต้องจัดสรรรายได้ส่วนเกินดังกล่าวคืนสู่สังคม เงินรายได้จากการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว นอกจากที่แบ่งให้เป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลร้อยละ ๔.๕ แล้ว ไม่มีรายได้ในโครงการนี้ นำส่งเป็นรายได้แผ่นดินแต่อย่างใด ก่อนเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่เคยดำเนินการออกสลากพิเศษ (ที่ไม่ใช่สลากการกุศลงวดพิเศษ) แต่ได้ออกสลากพิเศษตามมติเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๔ ครั้งแรกงวดประจำวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๔ โดยขออนุญาตกระทรวงมหาดไทยตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และนำรายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายไปใช้จ่ายตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดสรรเงินรายได้ของโครงการเพื่อการสาธารณประโยชน์จากรายได้โดยการออกสลากพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๕ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ การออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเคยจ่ายเงินรางวัลเกินกว่ารายได้รวม ๗ งวด คืองวดประจำวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ จ่ายเงินรางวัลเกินกว่ารายได้ ๑๑๔,๙๘๐,๑๘๒.๐๙๙ บาท งวดประจำวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๗ จ่ายเงินรางวัลเกินกว่ารายได้ ๙๒,๙๕๖,๑๒๐.๔๘ บาท งวดประจำวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๙ จ่ายเงินรางวัลเกินกว่ารายได้ ๒๘๘,๗๒๒,๘๖๙.๗๔ บาท งวดประจำวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙ จ่ายเงินรางวัลเกินกว่ารายได้ ๑๒๗,๓๖๒,๓๖๕.๙๘ บาท งวดประจำวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๙ จ่ายเงินรางวัลเกินกว่ารายได้ ๔๙,๕๓๖,๓๘๑.๔๑ บาท งวดประจำวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ จ่ายเงินรางวัลเกินกว่ารายได้ ๙๔๓,๑๕๓,๗๗๓.๒๕ บาท งวดประจำวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ จ่ายเงินรางวัลเกินกว่ารายได้ ๕๑,๔๘๐,๓๖๗.๐๗ บาท รวม ๗ งวด

จ่ายเงินรางวัลเกินกว่ารายได้เป็นเงิน ๑,๖๖๘,๑๙๒,๐๖๐.๐๒ บาท กระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือถึงประธานคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ร้องทุกข์กล่าวโทษผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เป็นผู้ใช้ ตัวการและสนับสนุนในการกระทำความผิดอาญา คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ได้แต่งตั้งคณะกรรมการ ไต่สวนจำเลยทั้งสี่สืบเจ็ดตามข้อกล่าวหาในคดีนี้ หลังจากนั้น กระทรวงการคลังและสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ได้หารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ดังกล่าว ไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งต่อมาได้มีความเห็นตามเรื่องเสร็จที่ ๕๖๘-๕๖๙/๒๕๕๙ สรุปได้ว่าการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ถือว่าเป็น การดำเนินการภายในกรอบวัตถุประสงค์ของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่สามารถดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามมาตราดังกล่าวได้ ต่อมาคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) มีมติให้ส่งสำนวน การตรวจสอบไต่สวนให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องจำเลยทั้งสี่สืบเจ็ดตามความเห็นของคณะกรรมการไต่สวน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ แต่อัยการสูงสุดเห็นว่าสำนวนการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ยังไม่สมบูรณ์ จึงได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณา สำนวนร่วมกับผู้แทนของอัยการสูงสุดแต่ไม่สามารถหาข้อยุติได้ คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) จึงแต่งตั้งทนายความยื่นฟ้องจำเลยทั้งสี่สืบเจ็ดเป็นคดีนี้ จำเลยที่ ๑ เป็นบุคคลเดียวกับจำเลยที่ ๑ ในคดีหมายเลขดำที่ อม. ๑/๒๕๕๐ (คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑/๒๕๕๑) ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่โจทก์ขอให้นับโทษต่อ

ศาลมีคำวินิจฉัยเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ ในส่วนของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔๗ ว่าจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๙ และที่ ๑๑ ถึงที่ ๓๐ นั้น แม้เข้าร่วมประชุมคณะรัฐมนตรีและมีมติในการดำเนินการ โครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ก็ตาม แต่พยานหลักฐานที่ได้ความตาม ทางไต่สวนรับฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๙ และที่ ๑๑ ถึงที่ ๓๐ กระทำความผิดร่วมกับจำเลยที่ ๑๐ ที่ ๓๑ และที่ ๔๒ เนื่องจากการประชุมคณะรัฐมนตรีในเรื่องการออกสลากแบบพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว นั้นเป็นการประชุมในวาระเพิ่มเติม โดยคณะรัฐมนตรีได้อ่านรายงานการประชุมซึ่งแจก

ในระหว่างการประชุมนั้นเอง เชื่อว่าคณะรัฐมนตรีที่ไม่ได้รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าวโดยตรงไม่สามารถศึกษาได้ทัน ประกอบกับก่อนที่คณะรัฐมนตรีจะมีมติ ผู้แทนกระทรวงการคลังและสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเข้าชี้แจงในที่ประชุมและยืนยันว่าทำได้ตามกฎหมาย ดังนั้น การมีมติของคณะรัฐมนตรีจึงเป็นการมีมติไปตามธรรมเนียมปฏิบัติของการประชุมคณะรัฐมนตรีและขาดเจตนาพิเศษในการกระทำความผิดร่วมกับจำเลยที่ ๑๐ และโดยเฉพาะจำเลยที่ ๙ ซึ่งแม้จะเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง แต่ก็ได้มอบหมายให้จำเลยที่ ๑๐ ซึ่งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังกำกับดูแลสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจำเลยที่ ๙ เพียงแต่ลงลายมือชื่อเสนอโครงการต่อคณะรัฐมนตรีเท่านั้น โดยไม่ได้เข้าไปมีส่วนรับรู้หรือเกี่ยวข้องกับโครงการดังกล่าวมาตั้งแต่แรกด้วย พยานหลักฐานที่ได้ความตามทางไต่สวนจึงฟังไม่ได้ว่า รัฐมนตรีซึ่งประกอบด้วยจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๙ และที่ ๑๑ ถึงที่ ๓๐ กระทำความผิดร่วมกับจำเลยที่ ๑๐ ที่ ๓๑ และที่ ๔๒ ตามฟ้อง

สำหรับจำเลยที่ ๓๒ ที่ ๓๔ ที่ ๓๖ ที่ ๓๘ ที่ ๓๙ ที่ ๔๐ และที่ ๔๓ ถึงที่ ๔๗ ไม่ได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการตั้งแต่ต้น แต่เข้าใจว่าโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เป็นโครงการที่ชอบด้วยกฎหมายเพราะผ่านการพิจารณาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผ่านมติคณะรัฐมนตรีมาแล้ว ประกอบกับการอนุมัติเบิกจ่ายก็เพื่อประโยชน์แก่เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาส และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยไม่ปรากฏว่าจำเลยดังกล่าวมีเจตนาทุจริตในการอนุมัติให้จ่ายเงินดังกล่าวหรือยกยอกเงินดังกล่าวไปเป็นของตนหรือของผู้อื่นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด ดังนั้น การมีมติให้จ่ายเงินรายได้จากโครงการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ของจำเลยที่ ๓๒ ที่ ๓๔ ที่ ๓๖ ที่ ๓๘ ที่ ๓๙ ที่ ๔๐ ที่ ๔๓ ถึงที่ ๔๗ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๗ จึงไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗, ๑๕๓, ๑๕๔ และมาตรา ๑๕๗ และพระราชบัญญัติว่าด้วยความรับผิดชอบของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓, ๔, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑ ตามฟ้อง

ส่วนจำเลยที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ และที่ ๔๑ แม้จะเป็นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล และได้ร่วมกันมีมติให้ดำเนินโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว แต่จำเลยดังกล่าวไม่ได้มีส่วนรับรู้กับการเข้าไปหาหรือและการสั่งการของจำเลยที่ ๑ หรือเข้าไปเกี่ยวข้องการจัดการโครงการตั้งแต่เริ่มแรก ทั้งจำเลยดังกล่าวเป็นกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลในฐานะผู้แทนหน่วยงานจากภายนอก

โดยจำเลยที่ ๓๓ เป็นผู้แทนกระทรวงมหาดไทย จำเลยที่ ๓๕ เป็นผู้แทนกรมบัญชีกลาง จำเลยที่ ๓๗ เป็นผู้แทนสำนักงานงบประมาณ จำเลยที่ ๔๑ เป็นผู้แทนสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ไม่ได้รับผิดชอบภารกิจหรืองานภายในของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลโดยตรง เป็นไปได้ว่าอาจไม่ทราบถึงเจตนารมณ์ของการจัดตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลและกรอบวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลดีพอ จึงลงมติไปโดยเชื่อว่าการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว สามารถดำเนินการได้ตามกรอบวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ข้อเท็จจริงยังฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ และที่ ๔๑ มีเจตนาร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๓๑ และ ๔๒ ด้วย

ศาลพิพากษาว่า จำเลยที่ ๑๐ และที่ ๓๑ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗, ๘๓ จำคุกจำเลยที่ ๑๐ มีกำหนด ๒ ปี และปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท จำคุกจำเลยที่ ๓๑ มีกำหนด ๒ ปี และปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท จำเลยที่ ๔๒ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗, ๘๖ และพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๑ การกระทำของจำเลยที่ ๔๒ เป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๑ อันเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ จำคุก ๒ ปี และปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท จำเลยดังกล่าวไม่เคยกระทำความผิดมาก่อน ประกอบกับพิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว เห็นสมควรให้การลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๑๐ ที่ ๓๑ และที่ ๔๒ ไว้มีกำหนดคนละ ๒ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙ และ ๓๐ ให้ยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๙ จำเลยที่ ๑๑ ถึงที่ ๓๐ จำเลยที่ ๓๒ ถึงที่ ๔๑ และจำเลยที่ ๔๓ ถึงที่ ๔๗ สำหรับความผิดฐานอื่นและคำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายรับฟังเป็นยุติว่า มติในการประชุมคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล เสนอโครงการต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (ห่วยบนดิน) นำเงินรายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้วคืนสู่สังคมกับให้ยกเว้นและลดหย่อนภาษี เป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๕ และมาตรา ๙ และคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติโครงการสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (ห่วยบนดิน) ฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗

มาตรา ๕ และมาตรา ๙ การที่คณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลมีมติให้นำเงินรายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามโครงการกลับคืนสู่สังคม เป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๙๑ มาตรา ๔, ๑๓ และฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๒๓, ๒๗ และการที่คณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลมีมติให้ยกเว้นและลดหย่อนภาษีจึงเป็นการฝ่าฝืนพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่แก้ไขพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๐๐ เพิ่มเติมเป็นมาตรา ๕ จตุพศ (๒) และฝ่าฝืนต่อกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ตามคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า จำเลยที่ ๑ กระทำความผิดตามที่ฟ้องหรือไม่ เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๕ (๑) มีวัตถุประสงค์คือการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ถือเป็นวัตถุประสงค์หลักของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในการดำเนินการเพื่อหารายได้เข้ารัฐซึ่งตามทางได้สวนได้ความว่า “สลากกินแบ่งรัฐบาล” หมายถึง สลากรัฐบาลมอบให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้จัดให้เล่นและจำหน่ายเอง โดยได้รับอนุญาตถูกต้องตามกฎหมาย ผู้เล่นจะซื้อสลากและสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะเป็นผู้ออกเลขเองโดยตรงด้วยวิธีการที่กำหนด ผู้เล่นซื้อสลากเพียง ๑ ฉบับสามารถถูกรางวัลได้หลาย ๆ เลขและรับรางวัลได้หลายรางวัลในเวลาเดียวกัน ส่วนเงินรางวัลต่าง ๆ เป็นไปตามที่กำหนดหลังสลาก หากจำหน่ายสลากได้ไม่หมด รางวัลอาจถูกลดลงได้ กฎหมายยังได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการออกสลากกินแบ่งรัฐบาล ประการแรก สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลได้เอง ประการที่สองการจัดสรรเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลร้อยละสิบเป็นเงินรางวัลไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๘ เป็นรายได้แผ่นดินและไม่เกินร้อยละสิบสองเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน ประการที่สาม รายได้จากการจำหน่ายไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมและค่าภาษีใด ๆ ประการที่สี่ ผู้ถูกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาลต้องจ่ายค่าอากรร้อยละ ๐.๕ ของเงินรางวัลมาตรา ๒๖ ซึ่งบัญญัติให้เงินที่จัดสรรไว้เพื่อจ่ายเป็นเงินรางวัล ถ้ามีผู้มีสิทธิ์เรียกร้องเงินรางวัลไม่มาขอรับเงินรางวัลภายในกำหนดอายุความ ให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน มาตรา ๒๗ ซึ่งบัญญัติให้ค่าใช้จ่าย

ในการบริหารงาน หากมีเหลือให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกันไว้เป็นเงินสำรองได้ไม่เกินร้อยละ ๕๐ ส่วนที่เหลือให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดินและมาตรา ๓๕ วรรคสอง ซึ่งบัญญัติให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล นำส่งเงินช่วยราชการที่ได้รับจากตัวแทนจำหน่ายเป็นรายได้แผ่นดินแล้วก็จะเห็นว่า บทบัญญัติของกฎหมาย ได้กำหนดรายรับรายจ่ายไว้เป็นการเฉพาะเพื่อให้เป็นไปโดยรัดกุม มุ่งหมายให้นำเงินรายได้ที่ได้รับส่ง เป็นรายได้ของแผ่นดินการกระทำที่ถือว่าเกี่ยวเนื่องหรือเป็นประโยชน์แก่การดำเนินกิจการของ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้น จะต้องอยู่ภายใต้กรอบเจตนารมณ์ของกฎหมาย มิฉะนั้น จะทำให้ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีอำนาจกระทำการใด ๆ ได้โดยไม่มีข้อจำกัดและอาจมีผลกระทบต่อ การดำเนินกิจการหลักของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ ซึ่งเป็นการผิดวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ต้องการกำหนดรายได้และรายจ่ายให้เป็นไปตามกรอบที่กฎหมายวางไว้ คดีนี้ทางไต่สวนได้ความจากจำเลยที่ ๔๒ ว่าจำเลยที่ ๑ มีนโยบายที่จะปราบปรามหวยใต้ดินจึงเร่งรัด ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว ซึ่งได้มีการดำเนินการและจัดประชุมเรื่อยมา ต่อมา นายค่านวณ ชโลปลัมภ์ ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน วุฒิสภา ทราบข่าวเรื่องรัฐบาลจะดำเนินการปราบปรามหวยใต้ดิน โดยเสนอให้กองสลากดำเนินการออกสลากพิเศษ แบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) คณะกรรมการฯ เชิญผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลังและสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล มาชี้แจงข้อเท็จจริงได้ข้อสรุปว่า ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลยังไม่ได้บัญญัติให้อำนาจ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไว้ คณะกรรมการฯ จึงเห็นสมควรเสนอแนะให้รัฐบาลแก้ไขเพิ่มเติม กฎหมายก่อนที่จะดำเนินโครงการดังกล่าว นายค่านวณ จึงทำรายงานถึงจำเลยที่ ๑ และรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ตามเอกสารหมายเลข จ. ๒๒๗ ได้ทราบข้อเสนอแนะดังกล่าว เพื่อประกอบการพิจารณาในการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะให้มีการแก้ไข เพิ่มเติมพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ ก่อน โดยเห็นว่าโครงการดังกล่าว เป็นประโยชน์แก่ประชาชนในการป้องกันและปราบปรามผู้มีอิทธิพล อีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อโครงการ ช่วยเหลือประชาชนด้านการศึกษา และเป็นที่สนใจของประชาชนแต่ควรมีการแก้ไขกฎหมายก่อน และได้ความจาก นายธรรมบุญ ศรีวัลย์ ซึ่งเป็นหัวหน้าสำนักกฎหมาย สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ที่พิจารณาข้อกฎหมายตามหนังสือคณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนวุฒิสภา แล้วให้ความเห็นว่า

สภาพการณ์สังคมในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก โดยเฉพาะการร่วมลงทุนกับภาคเอกชน การบริหารการเงิน การพัฒนารูปแบบเกมเสี่ยงโชคและวิธีการเล่นการพนันในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ ที่บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๗ มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งที่ไม่ครอบคลุมรูปแบบการเล่นสลากและรูปแบบการบริหารสมัยใหม่ ดังนั้น เพื่อให้วัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเกิดความชัดเจนครอบคลุมภารกิจใหม่ ๆ และสอดคล้องกับเทคโนโลยีที่ปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา รวมถึงเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่อาจจะมีขึ้นในอนาคต โดยได้มีหนังสือสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ที่ ๑๕๔๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๖ เรียน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี เพื่อโปรดทราบ และนำกราบเรียนจำเลยที่ ๑ แจ้งว่าสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเห็นด้วยกับการแก้ไขพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ ตามเอกสารหมายเลข จ. ๒๒๗ หน้า ๖๖๐๙ นอกจากนี้ ยังได้ความจาก คุณพรทิพย์ จาละ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นเกี่ยวกับโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ตามเรื่องเสร็จที่ ๕๖๘ - ๕๖๙/๒๕๔๙ สรุปได้ว่า การออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ถือว่าเป็นการดำเนินการภายในกรอบวัตถุประสงค์ของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่อาจดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามมาตราดังกล่าวได้ และได้ส่งหนังสือพร้อมบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ไปยังประธานอนุกรรมการตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบและไต่สวนข้อเท็จจริงตามเอกสารหมายเลข จ. ๒๐๕ จากพยานบุคคลและพยานเอกสารดังกล่าวเชื่อว่า ก่อนมีการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ได้มีการศึกษาในปัญหาข้อกฎหมายและศึกษาผลกระทบทางสังคมแล้ว จึงปรากฏความเห็นของบุคคลต่าง ๆ ดังกล่าว ซึ่งก็ได้มีการส่งความเห็นข้อทักท้วงทางด้านกฎหมายไปยังจำเลยที่ ๑ ให้ทราบข้อทักท้วงถึงการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ว่าอาจฝ่าฝืนต่อกฎหมายแล้ว แต่ก็มีได้มีการระงับยับยั้งเพื่อแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายหรือการป้องกันความเสี่ยงใดที่อาจเกิดขึ้นจากผลการดำเนินการออกสลากดังกล่าว กลับปรากฏข้อเท็จจริงต่อไปว่า ภายหลังจากที่เสนอโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ให้จำเลยที่ ๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณา ในระหว่างนั้น จำเลยที่ ๑ เชิญจำเลยที่ ๓๑

ประธานกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล และจำเลยที่ ๔๒ ผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไปพบ และสั่งให้รีบดำเนินการในเรื่องดังกล่าว สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงได้จัดให้มีการทวงถามและสัมมนา ต่อมาช่วงต้นปี ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๑ ได้สั่งให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลพิจารณาการจัดจำหน่าย สลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) โดยจัดพิมพ์สลากใบออกจำหน่ายก่อน โดยไม่ต้องรอเครื่องจำหน่าย พร้อมทั้งเชิญจำเลยที่ ๑๐ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง จำเลยที่ ๓๑ ปลัดกระทรวงการคลัง และจำเลยที่ ๔๒ ผู้อำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาลไปพบและสั่งการให้รีบ ดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) โดยเร่งด่วน โดยไม่มี ข้อเท็จจริงใดที่น่าเชื่อว่าจำเลยที่ ๑ มีเจตนาจะดำเนินการแก้ไขกฎหมายก่อนที่จะจัดจำหน่ายสลากดังกล่าว แสดงว่าจำเลยที่ ๑ มีเจตนาที่จะออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) โดยไม่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล อันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย โดยใช้ให้ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกระทำการดังกล่าว เมื่อพิจารณารูปแบบของการดำเนินการในโครงการ จำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ก็เห็นได้ว่า การแสวงหารายได้ และการจ่ายเงินรางวัลของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีลักษณะเช่นเดียวกับการเป็นเจ้าของรับกินรับใช้ หวยใต้ดิน ซึ่งเป็นเรื่องที่จำเลยที่ ๑ ในฐานะนายกรัฐมนตรีย่อมต้องรู้ว่าเป็นการผิดกฎหมาย แม้ว่าการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ไม่ใช่อำนาจหน้าที่ตามปกติของ จำเลยที่ ๑ แต่จำเลยที่ ๑ ก็ยังสามารถสั่งการให้จำเลยที่ ๑๐ ที่ ๓๑ และที่ ๔๒ รีบดำเนินการ โครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ได้ จำเลยที่ ๑ ย่อมต้องทราบ รายละเอียดที่เกี่ยวกับโครงการดังกล่าวมาแล้วเป็นอย่างดี จึงสามารถสั่งการแก่ผู้มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องดังกล่าวโดยตรงให้ดำเนินการตามที่จำเลยที่ ๑ ต้องการได้ แม้มีการทักท้วงเกี่ยวกับโครงการ ออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) หลายครั้ง แต่ปรากฏต่อมาว่าจำเลยที่ ๑ เร่งรีบนำเรื่องดังกล่าวเสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี โดยไม่ผ่านรองนายกรัฐมนตรีที่มีหน้าที่กลั่นกรอง เรื่องเข้าคณะรัฐมนตรี ซึ่งไม่เป็นไปตามขั้นตอนปกติของการเสนอเรื่องเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ทั้งในการนำเรื่องเสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ก็นำเข้าเป็นวาระพิจารณาเพิ่มเติมซึ่งตามปกติ คณะรัฐมนตรีจะได้รับเอกสารการประชุมที่แจกในวันระหว่างการประชุมนั่นเอง เป็นเหตุให้คณะรัฐมนตรี ลงมติอนุมัติโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ดังกล่าว

เนื่องจากเข้าใจว่าโครงการดังกล่าวสามารถทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการกระทำที่ผิดปกติ และแสดงให้เห็นได้ว่าจำเลยที่ ๑ ทราบมาตั้งแต่ต้นแล้วว่า การดำเนินการโครงการดังกล่าวไม่เป็นไปตามกรอบวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่สามารถดำเนินการตามที่จำเลยที่ ๑ สั่งการได้ จำเลยที่ ๑ จึงเสนอเรื่องดังกล่าวเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเป็นวาระพิจารณาเพิ่มเติมเพื่อไม่ให้เกิดการทักท้วงของคณะรัฐมนตรีและไม่อาจศึกษารายละเอียดของโครงการดังกล่าวมาก่อนลงมติ มติของคณะรัฐมนตรีจึงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของจำเลยที่ ๑ ที่มีมาแต่ต้น และเมื่อเปรียบเทียบกับ การออกสลากการกุศลงวดพิเศษที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเคยดำเนินการซึ่งเป็นเรื่องที่หน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดต้องการใช้เงินเพื่อการกุศล โดยเฉพาะผ่านกระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย และสำนักงบประมาณ แต่หน่วยงานนั้นมีเงินไม่พอที่จะดำเนินการ จึงขออนุมัติและเมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้วจึงจะออกสลากได้ ส่วนสลากการกุศลงวดพิเศษที่เคยดำเนินการมามีเงื่อนไขในการจ่ายเงินรางวัลลักษณะเดียวกับเงื่อนไขในการจ่ายเงินรางวัลของสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งจะไม่มีโอกาสขาดทุน สำหรับหลักการในการออกสลากการกุศลนั้นจะระบุชัดเจนว่าต้องเป็นสลากการกุศลงวดพิเศษซึ่งอาจจะไม่ใช่งวดเดียว แต่ต้องมีขอบเขตจำกัดในเรื่องจำนวนงวดหรือจำนวนเงินที่ต้องการนำไปใช้ในการกุศล ส่วนการออกสลากพิเศษเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) เป็นการจำหน่ายสลากตามความต้องการของผู้ซื้อไม่มีจำกัดวงเงินในการเล่น และไม่มีจำกัดวงเงินรางวัลที่จะจ่าย จึงมีความแตกต่างจากสลากกินแบ่งรัฐบาลและสลากการกุศลที่เคยออกมา เนื่องจากไม่มีวัตถุประสงค์การใช้จ่ายเงินรายได้เป็นการเฉพาะเช่นเดียวกับสลากการกุศล รวมทั้งข้อแตกต่างสำคัญที่ได้มีเงื่อนไขการจ่ายเงินเช่นเดียวกับสลากกินแบ่งรัฐบาล ที่ในแต่ละงวดจะมีการจำกัดวงเงินรางวัล ดังนั้น การออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) จึงมีลักษณะเป็นสลากกินรวบ (หวยใต้ดิน) ที่อาจทำให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีโอกาสขาดทุน และส่งผลกระทบต่อกระทรวงการคลัง ทำให้กระทรวงการคลังได้รับความเสียหายได้ มติของคณะรัฐมนตรีดังกล่าวจึงไม่เป็นไปตามกรอบวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๕ และมาตรา ๙ ถือเป็นมติที่ไม่ชอบและฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๕ และมาตรา ๙ แม้หลังจากที่ได้มีการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ตั้งแต่งวดวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ถึงงวดวันที่

๑๖ กันยายน ๒๕๕๙ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะมีรายได้จากการออกสลากดังกล่าวรวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๒๓,๓๓๙,๘๙๐,๗๓๐ บาท แต่ปรากฏว่ามีผลขาดทุนรวม ๗ งวด เป็นเงินรวม ๑,๖๖๘,๑๙๒,๐๖๐.๐๒ บาท แม้รัฐอาจอุดหนุนเงินให้แก่ประชาชนได้ในหลายรูปแบบซึ่งในหลายกรณีไม่ถือว่าการจ่ายเงินชดเชยแก่ประชาชนจะถือเป็นผลขาดทุนของรัฐ เพราะเป็นการช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาในแต่ละภาคส่วน แต่เงินจำนวน ๑,๖๖๘,๑๙๒,๐๖๐.๐๒ บาท เป็นการจ่ายเงินให้แก่ผู้ซื้อสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) นั้น มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับสลากกินรวบ (หวยใต้ดิน) อันเป็นเรื่องการพนันชั้นต่อ และการดำเนินการดังกล่าวยังเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนลุ่มหลงมัวเมาในอบายมุขด้วยการสั่งการของ จำเลยที่ ๑ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ดังนั้น เงินที่จ่ายเงินไปกว่ารายได้ของการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) รวม ๗ งวด จำนวน ๑,๖๖๘,๑๙๒,๐๖๐.๐๒ บาท จึงถือว่าการก่อให้เกิดผลขาดทุนแก่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏด้วยว่าสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลขอเบิกเงินเกินบัญชีจากธนาคารออมสิน ในวงเงิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นเงินสำรองรับการจ่ายเงินรางวัลสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว กรณีถูกเงินรางวัลเกินกว่าที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจัดสรรไว้ จึงเชื่อได้ว่า จำเลยที่ ๑ ก็ทราบดีถึงการอาจเกิดผลขาดทุนดังกล่าว มิฉะนั้น คงไม่มีการดำเนินการขอเบิกเงินเกินบัญชีดังกล่าว เมื่อโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ไม่ได้มีการป้องกันความเสี่ยงในการดำเนินการเพื่อมิให้เกิดการขาดทุนจึงผิดไปจากรูปแบบการออกสลากกินแบ่งรัฐบาล และสลากการกุศลเช่นอย่างที่เคยดำเนินการมา ดังนั้น การจำหน่ายสลากดังกล่าวเป็นการจัดให้มีการเล่นพนัน ซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นเจ้าของ รับกินรับใช้โดยไม่มีกฎหมายให้อำนาจ เมื่อพิจารณารายได้จากการจำหน่ายสลากดังกล่าวจำนวน ๑๒๓,๓๓๙,๘๙๐,๗๓๐ บาท ประกอบการจัดสรรเงินจากการจำหน่ายสลากดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่า เงินร้อยละ ๔.๕ เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ร้อยละ ๑๒ เป็นส่วนลดให้ผู้แทนจำหน่าย ร้อยละ ๓ เป็นค่าตอบแทนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ ๐.๕ เป็นค่าภาษีการพนันจ่ายให้กระทรวงมหาดไทย ส่วนที่เหลือ ร้อยละ ๘๐ สมทบเข้ากองทุนเงินรางวัลเพื่อนำไปใช้จ่ายสำหรับการจ่ายเงินรางวัลสลาก และภายหลังจากการหักค่าบริหารกองทุนและการประกันความเสี่ยงในการจ่ายเงินรางวัลแล้ว ยังมีการจัดสรรรายได้ส่วนเกินดังกล่าวคืนสู่สังคม เห็นได้ว่า ไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการนำเงินรายได้ส่วนที่เหลือ

ไปดำเนินการในเรื่องใดให้ชัดเจนเพียงพอ การใช้จ่ายเงินไม่ปรากฏว่าได้รับการตรวจรับรองจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในทุกกรณี ทั้งนี้ได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบราชการในทุกขั้นตอน แม้หักค่าใช้จ่าย ค่าตอบแทน เงินสมทบ ค่าบริหารและเงินคืนสู่สังคมแล้ว ก็ยังคงมีเงินรวมประมาณ นับแสนล้านบาทที่ไม่ได้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ซึ่งเงินที่ไม่นำส่งเป็นรายได้แผ่นดินนี้ก็ไม่ปรากฏค่าใช้จ่าย แต่ละรายการเช่นเดียวกับการเสนอขอใช้งบประมาณแผ่นดินเช่นเดียวกับโครงการอื่น ๆ การเร่งรีบออกสลากดังกล่าวไม่ได้ผลักดันให้มีการแก้ไขกฎหมายก่อน แสดงว่าจำเลยที่ ๑ ไม่ต้องการให้เงินจากการขายสลากดังกล่าวถูกจัดสรรเข้าเป็นรายได้แผ่นดิน อันจะส่งผลให้การใช้จ่ายเงินต้องเป็นไปตามช่องทางปกติตามวิธีการงบประมาณ เพื่อให้มีการจัดการเงินรายได้โดยไม่มีข้อจำกัดและอาจมีผลกระทบต่อภารกิจหลักของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ ซึ่งเป็นการผิดวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ต้องการกำหนดรายได้และรายจ่ายให้เป็นไปตามกรอบที่กฎหมายวางไว้ เมื่อรายได้จำนวน ๑๒๓,๓๓๙,๘๙๐,๗๓๐ บาท เป็นเงินรายได้อื่น ๆ ที่ส่วนราชการรับไว้ จะต้องส่งเป็นรายได้แผ่นดิน การไม่กำหนดอัตราเงินที่จัดสรรเป็นรายได้แผ่นดินและการไม่นำเงินส่งเป็นรายได้แผ่นดินจึงกระทบถึงความมั่นคงของประเทศทางด้านการเงินการคลัง และทำให้กระทรวงการคลังเสียหาย และจากการดำเนินการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ดำเนินการตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุนุมัตินั้น กระทรวงการคลังได้รับความเสียหายต้องสูญเสียรายได้ค่าภาษีอากรรวมเป็นเงิน ๒๔,๙๙๘,๒๔๖,๐๕๘.๕๖ บาท ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ได้มีหนังสือแจ้งมายังกระทรวงการคลัง ตามหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๐ ตามเอกสารหมายเลข จ. ๒๒๑ หน้า ๖๔๑๐ ถึง ๖๔๑๒ เมื่อวินิจฉัยแล้วว่าการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (ห่วยบนดิน) เป็นการกระทำโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย จึงไม่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ทั้งไม่ได้รับลดหย่อนภาษีการพนันจากการขายหรือส่วนลดจากการรับซื้อสลากตามประมวลรัษฎากร จึงก่อให้เกิดความเสียหายแก่กระทรวงการคลังอีกด้วย การกระทำของจำเลยที่ ๑ ดังที่วินิจฉัยมาข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นการสั่งการให้มีการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (ห่วยบนดิน) การนำข้อเสนอการออกสลากดังกล่าวเข้าเป็นวาระพิจารณาเพิ่มเติมเพื่อให้คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบนำเงินรายได้บางส่วนคืนสู่สังคม รวมทั้งการไม่นำเงินรายได้จากการจำหน่ายสลากจัดสรรเข้าเป็นรายได้แผ่นดิน องค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า การกระทำของจำเลยที่ ๑ เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นโดยร่วมกระทำการกับจำเลยที่ ๑๐ ที่ ๓๑ และที่ ๔๒ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ประกอบมาตรา ๘๓

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยที่ ๑ ไม่ได้เป็นผู้สั่งให้มีการจ่ายเงินรายได้จากการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว คืบสู่สังคม เนื่องจากเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนายุทธศาสตร์ จำเลยที่ ๑ จึงไม่มีความผิดฐานเป็นผู้ก่อให้เกิดเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่จ่ายทรัพย์สิน จ่ายทรัพย์สินนั้นเกินกว่าที่ควรจ่ายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๓ และจากทางใต้สวนไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๑ เบียดบังเอาเงินไปเป็นของตนหรือของผู้อื่นโดยทุจริต จำเลยที่ ๑ จึงไม่มีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานเบียดบังทรัพย์สิน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ การที่จำเลยที่ ๑ ไม่ได้เป็นเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาเงินรายได้จากการจำหน่ายสลากพิเศษดังกล่าวโดยตรงจึงไม่มีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใดเข้าไปมีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๒ และคดีนี้จำเลยที่ ๑ เพียงแต่สั่งการให้จำเลยที่ ๑๐ ที่ ๓๑ และที่ ๔๒ รับผิดชอบการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ตามโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) เท่านั้น จึงยังฟังไม่ได้ว่าเป็นการใช้ให้เจ้าพนักงานละเว้นหรือไม่เรียกเก็บภาษีตามกฎหมายตามที่โจทก์ฟ้อง จำเลยที่ ๑ จึงไม่มีความผิดฐานเป็นผู้ใช้ให้เจ้าพนักงานละเว้นไม่เรียกเก็บภาษีอากร ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๔

นอกจากนั้น จำเลยที่ ๑ ไม่ใช่เจ้าพนักงานตามความหมายของมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ จำเลยที่ ๑ จึงไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ ด้วยเช่นเดียวกัน

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การกระทำของจำเลยที่ ๑ เป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท หรือเป็นการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน เห็นว่า แม้จำเลยที่ ๑ สั่งการให้จำเลยที่ ๑๐ ที่ ๓๑ และที่ ๔๒ รับผิดชอบโครงการโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ต่อมาจำเลยที่ ๑๐ ที่ ๓๑ และที่ ๔๒ ร่วมกันมีมติรวม ๓ ประการ คือ ให้สำนักงาน

สลากกินแบ่งรัฐบาลออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว นำเงินรายได้คืนสู่สังคม และให้ยกเว้นหรือลดหย่อนภาษี แต่มติที่เกิดขึ้นดังกล่าวเป็นการลงมติในคราวเดียวกัน มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการโครงการเดียวกัน ถือได้ว่าการลงมติดังกล่าวเป็นการลงมติโดยมีเจตนาเพียงอย่างเดียว การกระทำของจำเลยที่ ๑ จึงเป็นการกระทำความผิดเพียงกรรมเดียว

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยเป็นประการสุดท้ายว่า จำเลยที่ ๑ ต้องรับผิดคืนหรือขอใช้เงินตามฟ้องหรือไม่ เพียงใด เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้แล้วว่า การกระทำของจำเลยที่ ๑ ไม่เป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่จัดการหรือรักษาทรัพย์เบียดบังเอาเงินของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไปโดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ โจทก์จึงไม่มีอำนาจเรียกให้จำเลยที่ ๑ คืนทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคท้าย

ส่วนที่โจทก์ขอให้นับโทษจำเลยที่ ๑ ต่อจากโทษของจำเลยที่ ๑ ในคดีหมายเลขดำที่ อม. ๑/๒๕๕๐ (คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑/๒๕๕๑) ของศาลนี้ นั้น เห็นว่า คดีดังกล่าวศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาถึงที่สุดเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ลงโทษจำเลยที่ ๑ ให้จำคุก ๒ ปี เมื่อนับถึงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่ศาลนี้มีคำพิพากษาสำหรับจำเลยที่ ๑ เกินกว่า ๑๐ ปี แล้ว ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๘ (๓) เป็นอันล่วงเลยการลงโทษ จึงไม่อาจนับโทษต่อได้

อนึ่ง ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๑๕๗ และให้ใช้อัตราโทษใหม่แทน ปรากฏว่าโทษจำคุกตามกฎหมายเดิม และกฎหมายที่แก้ไขใหม่มีอัตราโทษจำคุกเท่ากัน ส่วนโทษปรับตามกฎหมายที่แก้ไขใหม่จะมีอัตราโทษปรับสูงกว่าอัตราโทษปรับตามกฎหมายเดิม ถือว่ากฎหมายที่แก้ไขใหม่ไม่เป็นคุณแก่จำเลยที่ ๑ จึงต้องใช้กฎหมายเดิมซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดบังคับแก่จำเลยที่ ๑

พิพากษาว่า จำเลยที่ ๑ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ (เดิม) ประกอบมาตรา ๘๓ องค์คณะผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมากให้ลงโทษจำคุก ๒ ปี ข้อหาและคำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก.

นายสไบโชค สุขารมณ

นายชัยยุทธ ศรีจำนงค์

นายชำนาญ รวีวรรณพงษ์

นายนพพร โพธิ์รังสียากร

นายวิวิทย์ หิรัณรุจิพงศ์

นายพิศล พิรุณ

นายนิพนธ์ ใจสำราญ

นายสุนทร ทรงฤกษ์

นายทวี ประจวบลาภ